

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інфопростір та масова комунікація

Освітня програма: Будь-яка

Спеціальність: Будь-яка

Галузь знань: Будь-яка

Затверджено на засіданні кафедри філософії,
соціології та релігієзнавства
Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Інфопростір та масова комунікація
Освітня програма	Будь-яка
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	Будь-яка
Галузь знань	Будь-яка
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	Третій. Другий.
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/2129b4754eb7f979ccbf

2. Опис дисципліни

В межах лекційного викладу та семінарської практики акцент робиться на з'ясуванні особливостей масової комунікації як процесу в сучасному інфопросторі, її ефектів та необхідності опанувати засобами протистояння дезінформації та пропаганді, розвитку критичного мислення.

Курс лекцій присвячено основним тенденціям, характерним для розвитку масової комунікації та особливостям сучасного етапу розвитку аналізу комунікацій в суспільстві, суб'єкту та реципієнту комунікаційних процесів, впливу масової комунікації на політику та економіку суспільства; поняттям інформації, дезінформації, пропаганді. Зміст семінарських занять цілком корелює з лекційним матеріалом, оскільки їхня мета полягає у поглибленому вивченні матеріалу, що, як передбачається, дозволить студентам виробити власну світоглядну позицію.

Мета: засвоєння студентами основних теорій масової комунікації, знання про особливості масової комунікації як соціального інституту та методи її дослідження в соціології.

Завдання: онаявлення студентів із поняттям масової комунікації як процесу та поняттям інфопростору; з'ясувати механізми поширення інформації та дезінформації та засоби протистояння останній.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** основні концепції масової комунікації; соціальні форми організації масової комунікації; проблеми та підходи вивчення масової комунікації в сучасному суспільстві та інфопросторі; критерії розпізнавання дезінформації, фейків, пропаганди, постправди.

вміти: аналізувати та давати критичну оцінку явищам, підходам та проблемам, які будуть розглядатися в процесі вивчення курсу; використовувати методологічні основи соціології масової комунікації при аналізі соціальних процесів та взаємодій; обирати ефективний спосіб протистояння дезінформації.

Компетентності

Загальні:

Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей.

Здатність навчатися та самонавчатися.

Здатність бути критичним та самокритичним

Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю.

Програмні результати навчання

Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми.
 Здатність працювати в команді.
 Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена демократичного суспільства.
 Здатність приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Масова комунікація як процес	Знати структуру комунікативного процесу та моделі масової комунікації. Мати уявлення про адресата (комунікатора) та реципієнта («маса») в масовій комунікації. Мати уявлення про соціальні обставини масової комунікації (повідомлення, канал комунікації, інформаційний шум, фільтри, зворотний зв'язок (зворотна інформація), контекст і ситуація).	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі Тести
2.	Держава та ЗМК	Мати уявлення про взаємодію мас-медіа та влади. Знати нормативні моделі взаємодії ЗМК та держави. Мати уявлення про електронне врядування (е-уряд) та можливості, яке воно відкриває для громадян та держави.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі Тести
3.	Засоби масової комунікації та економіка.	Мати поняття про медіаіндустрію. Розуміти, яке місце реклама займає в масовій комунікації, а також як засоби масової комунікації впливають на економіку.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі Тести
4.	Інформація як соціальний феномен	Знати поняття інформації та її ластивостей. Розуміти позитивні та негативні ефекти інформатизації та діджиталізації. Розуміти принципи побудови та опрацювання інформації. Мати уявлення про проблему захисту інформації.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
5.	Дезінформація як соціальне явище	Знати поняття дезінформації. Мати уявлення про фейки, пропаганду, постправду та маніпуляції в сучасному інформаційному просторі.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
6.	Система протидії дезінформації	Мати уявлення про необхідність та важливість компетентності та експертності в інфопросторі. Знати про принципи роботи з відкритими даними. Оволодіти основні принципи та засобами критичного мислення.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі Тести

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	50
Тести	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Семінарські заняття			10			10			10			10			10			50
Тести													50					50
Всього на тиждень			10			10			10			10		50	10			100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Система дистанційного навчання університету
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бернейс Е. Пропаганда. К : Сварог, 2023. 128 с. 2. Макінтайр Лі. Постправда / пер. з англ. Р. Свято. Київ : ArtHuss, 2021. 208 с. 3. Мороз Оксана. Нація овочів? Як інформація змінює мислення і поведінку українців. Київ : Yakaboo Publishing, 2021. 288 с. : іл. 4. Мороз Оксана. Як не стати овочем. Інструкція з виживання в інфопросторі. Х. : Віват, 2021. 208 с. 5. Померанцев П. Це не пропаганда. Подорож на війну проти реальності. Київ : Yakaboo Publishing, 2020. 288 с. 6. Почепцов Г. Від Facebookу і гламуру до WikiLeaks: медіакомунікації. Харків: Фоліо, 2012. 464 с. 7. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. Харків: Фоліо, 2017. 260 с. 8. Почепцов Г.Г. Токсичний інфопростір. Як зберегти ясність мислення і свободу дії. Харків : Віват, 2022. 384 с. 9. Пригорницька Оксана. ЗМІ як інструмент маніпуляції громадською думкою: виявлення, оцінка, протидія. <i>Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського</i>. 2019. Вип. 53. С. 185-199. 10. Скіннер К. Людина цифрова. Четверта революція в історії людства, яка торкнеться кожного. К : Фабула, 2020. 272 с. 11. Томас Н. Диванні експерти. Як необмежений доступ до інформації робить нас тупішими / пер. з англ. Євгенія Кузнєцова. Київ : Наш формат, 2019. 240 с. 12. Хейбер Д. Критичне мислення. Київ : ArtHuss, 2023. 198 с. 13. Яковлев М. Теорії змов. Як (не) стати конспірологом. К : Віхола, 2023. 352 с. 	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства Вул. Т. Шевченка, 57, Гуманітарний корпус, Факультет психології, каб. 503, телефон: +380342596015; сайт: https://kfsr.pnu.edu.ua/ ; електронна адреса: kfsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Гайналь Тетяна Олександрівна
Контактна інформація викладача	tetiana.hainal@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Не допускається передавання паролю до свого облікового запису до системи дистанційного навчання, всі види роботи виконуються студентом самостійно
Пропуски занять (відпрацювання)	Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій (не пізніше одного тижня після пропущеного заняття).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	На період дії військового стану допустиме відхилення від дедлайнів в розумних межах
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідною поведінкою вважається перебування на заняттях в стані наркотичного чи алкогольного сп'яніння, публічна лайка, вияви ксенофобії, расизму, інші різновиди нетерпимості.
Додаткові бали	При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання – підготовки доповіді чи презентації на одну з проблем курсу.
Неформальна освіта	Студент самостійно обирає джерела для підготовки до семінарських занять (єдиного підручника немає), допускається відхилення від змісту лекційного курсу

Викладач

Гайналь Т.О.